

szövetségeikből; a zsidó gyógyszereket pedig arra kényszerítették, hogy adják vissza engedélyüket.<sup>12</sup> Az állami szervezetek és intézmények zsidó szállítóitól bevonták engedélyüket<sup>13</sup>, miként a zsidó szabadalmi ügyvivőktől is.<sup>14</sup> Elbocsátották a tőzsde és az árupiacok zsidó tisztviselőit és alkalmazottait.<sup>15</sup>

Április 6-án a belügyminisztérium „szigorúan bizalmas” körrendeletet bocsátott ki (6138/1944. BM VII. res., aláírta Király Gyula csendőr ezredes), amely minden rendőrpáncsnokságot és rendőri szervet arra utasított, hogy hatékony intézkedésekkel akadályozza meg, hogy zsidók elrejtsek, magánúton eladják vagy keresztény barátaiknál helyezték el megőrzésre drágaköveiket és értéktárgyaikat.<sup>16</sup> Április 14-én a minisztertanács meghallgatta Reményi-Schneller pénzügyminiszter beszámolóját arról, hogy milyen intézkedéseket szándékozik tenni az összes pénzügyi, kereskedelmi és hasonló vállalat zsidótlanítására.<sup>17</sup> Javaslatait az egy-két nappal később közzétett kormányrendeletbe (1600/1944. M.E.) foglalták, amely a zsidó vagyon bevállásáról és zár alá helyezéséről intézkedett.<sup>18</sup> Ez az átfogó intézkedés aznap lépett hatályba, amikor a kárpát-ukrajnai zsidókat kezdték gettókba hurcolni – csaknem két héttel a hivatalos gettósítási rendelet előtt.

A rendelet szerint a zsidók április 30-ig a legközelebbi állami pénzügyi hivatalnál kötelesek bejelenteni összes vagyonuk folyó értékét az erre a célra adott hivatalos űrlapon. Kiskorúak és gondnokság alatt lévők vagyonát gondviselőjüknek és megbízottjuknak kellett bejelenteni. A zsidók kötelesek voltak minden vagyonukat bejelenteni, kivéve maximum 10 000 pengő értékű háztartási eszközt és ruhaneműt; a háztartási eszközök közé nem lehetett műtárgyakat, szőnyegeket és ezüsteneműeket sorolni. Érvénytelennek minősítettek minden olyan, március 22-e után kötött jogi tranzakciót, amelynek során zsidók tulajdonjogokat ruháztak át nem zsidókra, s ezeket a vagyontárgyakat szintén be kellett jelenteni.

A vagyonbevállásnak tartalmaznia kellett az összes ékszert és aranyat, biztosítási kötvényeket, takarékpénztári és csekkszámlákat. A zsidók csak havi 1000 pengőt vehettek ki a bankból, függetlenül attól, hogy hány helyen volt folyószámlájuk.<sup>19</sup> A zsidók által bérelt székeket lezárták, s a megfelelő intézményeket utasították, hogy készítsenek leltárt a tartalmukról. A zsidó kereskedelmi és ipari intézményeket bezártak nyilvánították, raktárkészletükről és felszerelésükről leltárt vettek fel.<sup>20</sup> A gazdaság szempontjából fontosnak ítélt iparvállalatokat a magyar hatóságok által kinevezett keresztény igazgatók vezetése alatt újból megnyitották.<sup>21</sup> Az igazgatókat hivatalosan a zsidók anyagi és vagyonjogi ügyeinek megoldására kinevezett m. kir. kormánybiztos nevezte ki. A kinevezéseket a hiva-